

Vierailukeskus Ruukinpuistoon

587/12.03.01/2021

Khall 29.11.2021 § 438

Kautton tehtaitten museo on perustettu nykyiseen paikkaansa tehtaajan juureskellariin vuonna 1970. Vuonna 2005 se siirtyi kunnan ja alueen yritysten (A. Ahlström OY, Amcor Flexibles Finland OY, Ahlström Kautton OY, Å&R Carton OY) välisellä sopimuksella kunnan ylläpidettäväksi. Museo uudistettiin tuossa vaiheessa EU-rahoituksen turvin.

Museota pidettiin avoinna kesäisin vuoteen 2017 asti, mutta kävijämäärät olivat hyvin pieniä. Tämän jälkeen museo on ollut avoinna vain yksittäistapauksissa ja ryhmille. Museon sijainti on haastava, sitä on vaikea löytää, rakennus on huonokuntoinen, siellä ei ole pysäköintialuetta, varapoistumistietä eikä sosiaalitiloja. Museon säilyttäminen tai kehittäminen nykyisellä paikallaan ei ole perusteltua.

Kautton Ruukinpuiston historia on poikkeuksellisen pitkä, mielenkiintoinen ja rikas. Matkailijoiden ja erityisesti alueen asukkaiden, kuten koululaisten, on tärkeää päästä tutustumaan alueen hienoon historiaan vieraillessaan Ruukinpuistossa. Tällä hetkellä alueella ei ole saavutettavissa mitään sen historiasta kertovaa näyttelyä. Tehdasmuseossa on esillä tehtaiden historiaa, mutta Ruukinpuisto ja Kautton ovat myös asukkaiden, yhteisöjen ja arkkitehtuurin historiaa.

Ruukinpuiston matkailu on kehittynyt viime vuosina positiiviseen suuntaan ja matkailijamäärät ovat kovasti kasvaneet. Esimerkkinä tästä ovat terassitalon kävijämäärät, jotka koronasta huolimatta ovat kasvaneet voimakkaasti: v. 2021 heinäkuussa 1266, v. 2020 heinäkuussa 875, v. 2019 heinäkuussa 594. Ryhmät, joita ennen koronaa kävi Eurassa vuosittain 100 - 150, ovat puuttuneet lähes kokonaan, samoin ulkomaiset matkailijat, joita erityisesti terassitalolla on ennen koronaa käynyt paljon. Nyt suunniteltu vierailukeskus antaisi vierailijalle kokonaiskäsityksen alueen ja sen asukkaiden historiasta. Toimintamalli on samanlainen kuin esihistorian opetuskeskus Nauravassa lohikäärmeessä ja se on havaittu erittäin toimivaksi.

Tehdasmuseon kokoelmat eivät ole kunnan omistuksessa. Tässä suunnitelmassa ei siis rakenneta museota, joka kerää, säilyttää ja tutkii aineistoja, se vaatisi aivan toisenlaiset resurssit ja tilat. "Museo on pysyvä, taloudellista hyötyä tavoittelematon, yhteiskuntaa ja sen kehitystä palveleva laitos, joka on avoinna yleisölle ja joka tutkimusta ja opetusta edistääkseen ja mielihyvää tuottaakseen hankkii, säilyttää, tutkii, käyttää tiedonvälitykseen ja pitää näytteillä aineellisia ja aineettomia todisteita ihmisestä ja hänen ympäristöstään." (ICOM Statutes, Article 2: definitions).

Museon sijaan nyt suunnitellaan vierailukeskusta Ruukinpuiston ydinalueelle vanhan autotallin tiloihin. Vierailukeskuksessa esitellään alueen ja sen asukkaiden, yhteisöjen, ympäristön sekä teollisuuden historiaa esineiden, valokuvien, videoiden, tapahtumien, luentojen, vaihtuvien näyttelyiden ym. avulla, mutta kerrotaan myös Ruukinpuiston tämän päivän toiminnoista.

Vierailukeskus palvelee yksittäisiä matkailijoita erityisesti kesäaikana ja tilauksesta koululais-, matkailija- ym ryhmiä ympäri vuoden.

Villa Majatalot Oy:n omistama vanha autotalli (noin 150 neliometriä) soveltuu vierailukeskukseksi erittäin hyvin. Tilan ulkoasua ei tarvitse muuttaa ja sisätiloja voidaan muokata tarvittavalla tavalla, mm. tarvittavat inva-wc saadaan sijoitettua rakennukseen. Kiinteistön omistajan kanssa on neuvoteltu sen muuttamisesta vierailukeskuksen tarpeisiin. Tila on keskeisellä paikalla ja helposti tavoitettavissa ja sen läheisyydessä on pysäköintimahdollisuuksia.

Vierailukeskusta on valmistelu kartoittamalla aineistoja, kuten valokuvia, haastatteluja, videoita, esineistöä ym. näyttelyn pohjaksi. Näyttelyn rakentaminen vaatii vielä suunnittelua ja itse näyttelyn rakentamisen. Vierailukeskuksen suunnitteluun ja näyttelyn rakentamiseen voidaan hakea Leader-rahoitusta. Hankkeen kustannukset ovat noin 60 000 euroa ja se käsittää kehittämishankkeen (näyttelyn tekijän palkka 8 kk ja ostopalveluja) sekä investointeja (näyttelyrakenteet ja kalusteet). Tukiprosentti voi olla 50-70 %.

Vierailukeskuksen ylläpitokustannukset sen valmistumisen jälkeen (arvio):

- avoinnappito kesällä päivittäin ja muina aikoina lauantaisin) noin 10 000 euroa
- vuokra 900 euroa/kk, vuodessa 10 800 euroa
- sähkö ja vesi (lämmitys uusi ilmalämpöpumppu)

Valmistelu ja lisätiedot: Kulttuuripäällikkö Sirpa Wahlqvist, puh. 044 422 4825.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunta hakee vierailukeskuksen suunnitteluun ja rakentamiseen avustusta Leader-ryhmältä. Hanke koostuu kehittämishankkeesta ja investointihankkeesta ja sen kokonaisbudjetti on noin 60 000 euroa.

Päätös

Kunnanhallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjamerkintä: kulttuuripäällikkö Sirpa Wahlqvist oli kokouksessa läsnä ko. asiakohdan aikana kello 15:25-16:18.